

Huvudman

Falkenbergs kommun
kontaktcenter@falkenberg.se

Ärendet

Tematisk tillsyn av beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9 vid grundskolan Tångaskolan i Falkenbergs kommun.

Beslut

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Falkenbergs kommun en anmärkning avseende brister rörande beslut om betyg och signering av betygskatalogen. Falkenbergs kommun ska senast **fredag den 9 augusti 2024** vidta de åtgärder som huvudmannen bedömer är nödvändiga för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Beslutet om anmärkning får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.goteborg@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 2320, 403 15 Göteborg. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:3169) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen genomför under vårterminen 2024 en tematisk tillsyn för att kontrollera om verksamheten vid de skolor som ingår i tillsynen uppfyller författningarnas krav avseende beslut om betyg, dokumentation av betyg och utformning av betygskatalog avseende årskurs 9. Tångaskolan i Falkenbergs kommun ingår i den tematiska tillsynen.

Tillsynen har genomförts genom besök på skolenheten den 17 april 2024. Som en del av tillsynen har även en intervju med rektorn genomförts och dokumentation har granskats, bl.a. betygskatalog och en förteckning över undervisande personal. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Anmärkning

Beslut om betyg och betygskatalog i årskurs 9

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av en förteckning över den personal som undervisar eleverna i årskurs 9 och betygskatalogen från höstterminen 2023 avseende dessa elever. Av förteckningen över undervisande personal framgår vilka lärare som har lärarlegitimation och i vilka ämnen de är behöriga. Betygskatalogen förs på papper, en sida för respektive klass med samtliga ämnen. En del lärare har även signerat längst ner i kolumnen för sitt ämne på sidan för respektive klass.

Av betygskatalogen framgår bland annat Skolverkets skolenhetskod, skolform, namn på skolenheten, huvudman och lägeskommun. Vidare framgår elevernas namn, personnummer och klasstillhörighet samt namn och titel på de lärare som varit betygssättande i respektive ämne. För enstaka elever har det gjorts en rättelse eller ändring av betyget, vilket är dokumenterat genom exempelvis t.ex. från streck(-) till F. Det framgår dock inte av sidan i betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som gjorts, vem som gjort rättelsen eller ändringen eller vid vilket datum detta har skett. Huvudmannen har uppgett att det i ett separat dokument i betygskatalogen anges vem som har gjort ändringen/rättelsen samt vilket datum den är gjord, men att det inte i detta dokument anges om det är en ändring eller rättelse.

Betygskatalogen innehåller vidare en översikt över vilka lärare som är betygssättande i respektive ämne, där de signerat med datum och underskrift. Betygen är daterade mellan den 13 december 2023 och den 8 januari 2024.

Av lärarförteckningen och intervju med rektorn framgår att 17 av 20 lärare som ansvarat för undervisningen innehar lärarlegitimation i de fall det inte gäller ämnet modersmål. De icke legitimerade lärare som undervisat i spanska och slöjd har enligt uppgifter från rektor fått stöd med bedömning och betygssättning av en legitimerad kollega löpande under läsåret. I ämnet spanska har en legitimerad lärare signerat betygskatalogen i samma ämne medan det i slöjd saknas signatur av legitimerad lärare vid sidan om de olegitimerade slöjdlärarna. Enligt huvudmannen

beror det på att den legitimerade läraren vid tidpunkten för signering av betygskatalogen, var sjuk. Av modersmåslärarna är det en som vid tidpunkten för betygssättningen var visstidsanställd samt olegitimerad. Läraren har signerat, dock inte tillsammans med en legitimerad lärare.

Rättslig reglering

Rektorn ska se till att betyg sätts i enlighet med skollagen och andra författningar (3 kap. 14 § skollagen).

Betyg ska sättas i grundskolans ämnen i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i de ämnen som eleven har fått undervisning i under terminen (10 kap. 15 § första stycket skollagen). Som betyg ska någon av beteckningarna A, B, C, D, E eller F användas. Om det saknas underlag för bedömning av en elevs kunskaper i ett ämne på grund av elevens frånvaro, ska betyg inte sättas i ämnet (10 kap. 17 och 18 §§ skollagen).

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas. Om läraren eller lärarna inte är legitimerade ska beslutet fattas tillsammans med en lärare som är legitimerad. Kan dessa inte enas ska betyget beslutas av den legitimerade läraren under förutsättning att han eller hon är behörig att undervisa i det ämne som betyget avser. I annat fall ska betyget beslutas av rektorn (3 kap. 16 § skollagen). I 6 kap. 3-6 §§ skolförordningen finns kompletterande bestämmelser om vem som ska besluta om betyg.

Bestämmelserna i 3 kap. 16 § andra stycket skollagen gäller inte för lärare som saknar legitimation och är anställda utan tidsbegränsning för att bedriva undervisning i (1) modersmål eller (2) som avses i 2 kap. 17 § skollagen. Första stycket gäller bara i de fall läraren bedriver sådan undervisning som avses i samma stycke 1 eller 2 (6 kap. 5 § skolförordningen).

Ett betyg som innehåller en uppenbar oriktighet till följd av ett skrivfel eller liknande förbiseende får rättas av rektorn. Innan rättelse görs ska rektorn ge eleven och elevens vårdnadshavare tillfälle att yttra sig, om det inte är obehövligt. Vid rättelse ska ett nytt skriftligt betyg utfärdas och den oriktiga betygshandlingen om möjligt förstöras (3 kap. 19 § skollagen).

Finner den eller de som har fattat ett beslut om betyg finna att beslutet är uppenbart oriktigt på grund av nya omständigheter eller av någon annan anledning, ska denne eller dessa ändra beslutet, om det kan ske snabbt och enkelt. En sådan ändring får inte innebära att betyget sänks (3 kap. 20 § första stycket skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog. Rektorn ansvarar för att betygskatalogen förs (6 kap. 10 § skolförordningen).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog (SKOLFS 2011:123) ska betygskatalogen utformas så att den skyddas mot förlust och olovlig ändring samt så att dokumentets äkthet över tiden kan säkerställas (3 §). Skolenheten ska ha rutiner för att säkerställa att samtliga beslut om betyg i betygskatalogen har fattats

av den eller de som enligt 3 kap. 16 § skollagen ska besluta om betyg (4 §). Betygskatalogen ska föras löpande. Betygskatalogen får föras på papper eller elektroniskt (5 §). Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen dels i slutet av varje termin då betyg ska beslutas, dels i anslutning till att ett ämne har avslutats (6 §). Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (7 §). En betygskatalog i grundskolan ska innehålla ämnets namn och elevens betyg i respektive ämne. Ett betyg efter provning ska framgå av betygskatalogen. Om eleven har ett betyg i ämnet sedan tidigare ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Beslut om att inte sätta betyg ska enligt 6 kap. 19 § skolförordningen (2011:185) i grundskolan markeras med ett horisontellt streck (9 §). Siffran 3 ska anges när ett ämne inte lästs på grund av anpassad studiegång enligt 3 kap. 12 § skollagen (2010:800) eller anpassad timplan enligt 3 kap. 12 h § skollagen (11 §). Rättelser och ändringar av betyg ska anges i betygskatalogen. Om ett betyg rättas eller ändras ska såväl det gamla som det nya betyget framgå. Rättelser och ändringar ska dateras och signeras. Det ska framgå av betygskatalogen om det är en rättelse eller ändring som är beslutad (15 §).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Falkenbergs kommuns verksamhet vid Tångaskolan uppfyller författningarnas krav avseende att betyg ska sättas i slutet av varje termin i de ämnen som eleven fått undervisning i under terminen.

Skolinspektionen bedömer dock att det är en brist att inte varje betyg har en signatur. Att undervisande lärare signerat med en signatur för samtliga elever i undervisningsgruppen är inte tillräckligt, eftersom varje betyg är ett beslut ska det vid varje betyg finnas en signatur med datering.

Skolinspektionen bedömer också att det är en brist att en icke legitimerad lärare i ämnet modersmål, som vid tidpunkten för signering av betygskatalogen inte har en tillsvidareanställning, ensam skrivit under betygskatalogen för sitt ämne. Vidare bedömer Skolinspektionen att det är en brist att de icke-legitimerade lärare som undervisat i slöjd ensamma har beslutat om betyg och signerat betygskatalogen. Eftersom den legitimerade lärare som skulle ha signerat betygen var sjuk borde en annan legitimerad lärare ha beslutat om betyg och signerat betygskatalogen.

Skolinspektionen bedömer vidare att det är en brist att det inte framgår av betygskatalogen om det skett en ändring eller rättelse av betyg. Enligt gällande föreskrifter kan endast rektorn rätta ett betyg medan det i första hand är den som fattat beslut om ett betyg som har rätt att ändra betyget. Det är därför viktigt att det av betygskatalogen framgår om ett betyg har rättats eller ändrats.

Val av ingripande

Skolinspektionen får i stället för att meddela ett föreläggande tilldela en huvudman som står under dess tillsyn en anmärkning vid mindre allvarliga överträdelser av vad som gäller för verksamheten (26 kap. 11 § skollagen). Huvudmannen är då skyldig att inom viss tid åtgärda de brister som föranlett anmärkningen.

Falkenbergs kommuns verksamhet vid Tångaskolan uppfyller inte författningarnas krav vad gäller beslut om betyg och signering av betygskatalogen. Utredningen visar dock att de lärare som ansvarat för undervisningen har varit de som beslutat om betygen i alla ämnen. Vidare framgår det av betygskatalogen vem som beslutat om respektive betyg även om inte vart och ett av betygen är signerade och daterade. I enstaka fall där det skett en ändring eller rättelse av betyg, framgår heller inte om det är en ändring eller rättelse. Även övriga brister rör enstaka ämnen. Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen bristerna som mindre allvarliga och finner därför skäl att tilldela Falkenbergs kommun en anmärkning.

Beslutet har fattats av beslutsfattaren Tove Andersson. Föredragande i ärendet har varit utredaren Ann Edvinsson.